No. 117. ZATURDAG 29 SEPTEMBER. 1860.

ZEVEN EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel meer *f* »-15, behalve *f* »-35 zegelregt.

VERGADERING van den Raad der Gemeente Assen, MAANDAG den 1 Oct. 1860, des avonds te 7 uur.

EXTRACT uit het Register der Resolutie van de Gedeputeerde Staten der Provincie Drenthe.

No. 1. Woensdag den 19 September 1860.

Gezamenlijk gelesen de missives van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 4 en 5 dezer No. 168 en 190 beide 9e Afdeeling,

Is besloten:

Art. 1.

Ter algemeene kennis te brengen, dat op uitnoodiging van Zijne Excellentie den Minister voornoemd, ten gevolge van het zich van tijd tot tijd herhalen van vergiftiging door **ANIJSZAAD**, vermengd met zaden van **DOLLE KERVEL**, in de verschillende provincien een onderzoek is ingesteld of er in hoever het anijszaad, dat in de onderscheidene plaatsen verkocht wordt, verontreinigd is, ten gevolge van welk onderzoek door den heer Minister is medegedeeld.

Dat de verontreiniging van anijszaad met vruchtjes van dolle kervel is gebleken in sommige partijen zeer sterk te zijn en zelfs tot ⅓ toe bedraagt, in welke verhouding zij bepaald gevaarlijk moet geacht worden.

Dat die vermenging algemeen verspreid is, ook bij bekend verschil van herkomst en dat vermits zij waarschijnlijk ontstaat door eene gelijktijdige inzameling van op denzelfden akker groeijend anijszaad en dat van dollen kervel, zij niet als eene slechts tijdelijke maar als eene waarschijnlijk voortdurende, moet beschouwd worden; en

Dat derhalve het gevaar der vergiftiging, zij deze dan ook niet steeds in den hevigsten graad, alleen kan vermeden worden, wanneer het anijszaad **niet anders** gekocht wordt dan *bij apothekers en drogisten*, die zelve, bij inkoop uit den groothandel, de al of niet aanwezigheid van dolle kervel in het anijszaad kunnen beoordeelen, en wier voorraad daarenboven aan het toezigt der geneeskundige commissien onderworpen is, welke daarop thans nog meer bepaald hare aandacht zullen vestigen.

En zal een extract dezer art. 1 ten bedoelden einde en opdat een ieder zich voor de schadelijke gevolgen van 't gebruik van het met dollen kervel vermengde anijszaad hoede — worden opgenomen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van den 22 en 29 September e. k.

Art. 2 en 3 Ens.

Voor Extract Conform.
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

29 September.

In Napels is men vrij — ook om te twisten.

De een is *Garribaldi*'sch — de andere *Cavour*'s en wie weet, hoe spoedig er iemand uit Turijn binnen komt, die zegt: „gij allen zijt *Victor Emmanuel*'s!"

Zeker is het althans, dat de ridders van den domper, de Mazzinisten en allerlei *isten* het twistvuur aanstoken, ten einde voor zich zelven of voor hunne partij voordeel te vinden.

Er zijn, reeds beducht, voor *buitensporigheden* in die groote stad.

Garribaldi is meester van Capua, zegt de telegraaf links — *Garribaldi* fixeert Capua nog altijd, zegt de telegraaf regts.

Koning *Franciscus* II, die een strijd met *Garribaldi* schijnt te willen wagen, heeft bij besluit — 't papier is geduldig! — het geheele Koningrijk Napels verklaard in staat van beleg.

(*Garribaldi*, deed hetzelfde, niet met de pen, maar met de punt van zijn degen.)

Ook verklaarde hij al de officieren der Napelsche marine voor *verraders*, behalve die, welke het schip *Parthenope* commandeerden, 't welk hem naar Gaëta bragt.

De officieren zullen hoogstwaarschijnlijk weinig hartzeer hebben over de ongenade van hun ex-Gebieder.

Koning *Victor Emmanuel* begeeft zich naar Bologna. De brigade, den naam van evengenoemde stad dragende, nam twee forten van Ancona stormenderhand in en maakte zich gereed, om het fort Gardetto te bestormen.

Volgens latere berigten hebben troepen van het 4de legercorps de voorstad Porte Pia, na een kort gevecht, ingenomen.

Men zegt; dat *Lamoricière* hoop heeft, dat hij de stad nog eenigen tijd zal kunnen verdedigen.

De Paus heeft aan Keizer *Napoleon* dit doen weten: „wilt gij mij beschermen tegen de Sardiniers? Ja, dan blijf ik te Rome — n e e n, dan verlaat ik deze stad!"

Wat zal *Napoleon* antwoorden?

„Ja," dan wordt hij onmiddelijk de vijand der Sardiniers — „neen," dan gaat *Pius* IX naar Spanje of Oostenrijk of Beijeren, of huurt een Engelsch oorlogschip tot eene drijvende woning, zoo lang er een beteren tijd komt.

Moeijelijke kwestie voor Frankrijk's Keizer!

Uit de dagorder van Generaal *Goyon* blijkt, dat de Fransche bajonnetten den Paus zullen beschermen, tegen elken aanval, 't zelfde van wien en van waar hij komt.

Bijzondere berigten uit Rome melden, dat de generaal *de Goyon* tot zijne officieren gezegd heeft: „Het Fransche leger heeft ten eerste in last, *Pius* IX zoolang te verdedigen als hij zich aan de bescherming onzer wapenen vertrouwt, en ten tweede meedoogenloos het Garibaldisme, Mazzinisme en de demagogie te vervolgen, als de revolutie het mogt wagen, het door *Napoleon* III aan de Fransche soldaten ter bescherming vertrouwd gebied, aan te tasten."

Het antwoord van *Pius* IX aan generaal *de None*, toen deze hem de officieren van 62e regement voorstelde, luidde, volgens de *Monde* aldus:

„Ik dank u, heer generaal! voor de uitdrukkingen welke gij tot mij hebt gerigt, en voor het bezoek dat gij mij brengt met de dappere officieren, behoorende tot het onlangs te Rome gekomen regement. Iedereen bewondert den moed en de tucht, waardoor zich het Fransche leger onderscheidt, en ik hoop, of liever, ik ben overtuigd dat dit regement dezelfde bewondering zal wegdragen. Het verheugt mij daarenboven in u kinderen te zien dier natie, welke er een eer in stelt den titel te voeren van „oudste dochter der Kerk." en om dezen titel waardig te zijn zijt gij naar Rome gekomen, ten einde, overeenkomstig de denkbeelden van uwen Keizer, de regten der Kerk te ondersteunen en te verdedigen. Ja, dierbare zonen! merkt wel op, dat de Kerk geen bijstand noodig heeft van wien ook, om in hare geestelijke souvereiniteit te worden ondersteund, want, daarin regtstreeks beschermd en verlicht door God, ver van de ondersteuning der aardsche magten noodig te hebben, schraagt zij de rijken en volken. Maar dewijl God gewild heeft, naar de orde der Voorzienigheid, dat zij, voor eene meer vrije uitoefening van hare geestelijke souvereiniteit, ook met eene tijdelijke magt voorzien zij, is het deze laatste magt, zeer dierbare zonen! welke gij geroepen zijt in hare onschendbaarheid te verdedigen. Welk eene groote en roemrijke zending! Wat mij aangaat, ik word wel vervolgd, maar dat is geene reden dat ik zal verlaten worden. God, die de regten der overheden en volken in Zijne hand heeft, beschermt mij, en Zijne verdediging zal gewisselijk nimmer falen. Gij zult mij verdedigen, gij, die tot dat einde in dit middenpunt, in deze hoofdstad der Catholieke wereld zijt gekomen. Met dit oogmerk, mijne dierbare zonen! hef ik mijne handen ten Hemel om u te zegenen, u en uwe familien, in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen."

De Oostenrijksche gezant te Rome heeft vóór de jongste gebeurtenissen de volgende proclamatie gerigt tot de Oostenrijkers in het Pauselijk leger:

„Onze genadige Gebieder, de Keizer, stelt er den den hoogsten prijs op, dat de Oostenrijksche vrijwilligers, in dienst van den Paus, zoowel de heilige zaak, die zij geroepen zijn te verdedigen, als het leger, waarin zij bijna allen hunne militaire opvoeding hebben ontvangen, eer aandoen. Zijne Majesteit verwacht, dat die vrijwilligers, wat er ook gebeuren moge, hunnen vaandels getrouw blijven en op den dag des strijds ten einde toe hun pligt doen zullen, hunnen vroegeren wapenbroeders gedachtig, die den blik naar hen gerigt houden. De Keizer koestert voorts opregtelijk den wensch, dat de uit Oostenrijkers bestaande bataillons, zoo soldaten als officieren, in ijver en dapperheid wedijveren, opdat de overwinning hunne pogingen kroone, zoo de revolutionnaire benden hen mogten aanvallen.

„Zoo echter — hetgeen Gode verhoede! — de Pauselijke troepen, na een roemrijken strijd tegen de revolutie mogten bezwijken, zoodat deze in den Kerkelijken Staat zegevierde, dan zal de Keizer geenszins hen vergeten, die in het Pauselijk leger met eer en moed hun pligt vervuld hebben. In dat geval zal de Keizerlijke Regering onverwijld de vrijwillige bataillons tot het leger zijner apostolische Majesteit toelaten, en zullen de officieren hunne rangen behouden ...."

De Oostenrijksche Rijksraad heeft het zeer druk. De minderheid — daarbij bevinden zich de Hongaren — doet vele en velerlei eischen en op elk daarvan geeft Keizer *Frans Jozeff* telkens een „klein ziertje" toe, tot dat de s orm onverwachts opsteekt en meer vraagt, neen *neemt*, dan nu beleefdelijk wordt verzocht.

De meerderheid wil vóór alles de Rijks-éénheid, maar ten koste van de regten en behoeften van de minderheid, en die minderheid is sterk genoeg, om zich te doen gelden.

De heer *Maager*, een Hongaar en lid van den Rijksraad, die dapper spreekt voor de regten zijner landgenooten, werd, toen hij onlangs een koffijhuis binnentrad, met een driewerf herhaald hoerah! begroet, eene hulde, die de aanwezigen hem staande toebragten.

Garribaldi heeft voor zuidelijk Italie het volgende decreet uitgevaardigd, hetwelk hij de grondwet der Italiaansche monarchie op het vaste Land noemt.

Art. 1. De Constitutionele wet van 4 Maart 1848, geldig voor het koningrijk Italie, is de grondwet voor zuidelijk Italie.

Art. 2 Een dictatoriaal besluit zal het tijdstip bepalen, waarop deze wet in werking treedt.

Art. 3. Gelijktijdig met dit besluit zal bedoelde wet in alle gemeenten en in het officiële dagblad worden afgekondigd.

Art. 4. Alle staats-secretarissen zijn belast met de uitvoering van dit besluit.

Dit stuk was door al de Ministers mede onderteekend.

In een demokratisch dagblad van Florence, de *Nazione*, leest men eenen door Mazzini dezer dagen aan hetzelve geschreven brief, welke onder meer het volgende inhoudt:

„Voet voor voet win ik weder grond en ik ben met met alle inspanning in eene bepaalde rigting werkzaam. Ik heb *Garribaldi* in de inzameling van vrijwillige bijdragen, en ook op andere wijze, geholpen. Ik verbeeld mij, dat hij ons, in weerwil van alles, zeer nuttig zal zijn. Hij heeft veel eerzucht, en houdt niet van Frankrijk. Zoo er in Italie ook maar een enkele vonk van waarachtig leven over is, geloof ik vast, dat wij met hem eindelijk ergens eene tweede Romeinsche republiek zullen hebben, benevens eenen strijd tegen het leger van *Lodewijk Napoleon*; en dat denkbeeld vooral is het, wat mij noopt om in Italie te blijven."

Degenen, welke vreezen dat *Garribaldi*, al is het ook onwillekeurig, met Mazzini zamenwerkt, zien in de aangehaalde zinsneden eene bevestiging van hun gevoelen.

In eene correspondentie in den *Constitutionnel* leest men reeds:

„Binnen veertien dagen moet *Garribaldi* of *Cavour* van het politiek tooneel verdwenen zijn: *Garribaldi* heeft voor zich een leger van 50,000 man, de geestdrift der volksmassa's en de kracht zijner besluiten; maar graaf *Cavour* heeft die Italiaansche sluwheid voor zich, welke spreekwoordelijk is geworden en waarvan hij sedert twee jaren zulke groote bewijzen heeft gegeven. Ofschoon in dezen strijd van beginselen aller sympathie aan *Garribaldi* wordt geschonken, twijfelt men bijna niet aan de zege van graaf *Cavour*."

De *Espero* deelt een brief van *Kossuth* aan *Garribaldi* mede, waarin deze aanraadt zich met *Victor Emmanuel* verbonden te houden, van al zijne plannen betreffende Rome af te zien, ten einde zich Frankrijks vijandschap niet op den hals te halen, en niet te trachten Hongarije tot opstand aan te sporen, daar de tijd hiertoe volgens hem nog niet rijp is.

Cavour heeft medegedeeld, dat Keizer *Napoleon* de overige Mogendheden aangeraden heeft niet te interveniëren, *omdat hij voor de veiligheid van den Paus instond*. Men voegt er echter bij, dat de Keizer dat slechts *mondeling* heeft te kennen gegeven.

Het *Journal des Débats* meldt uit Napels van den 18 het volgende feit, dat ook van een andere zijde bevestigd is: „De citadel van Messina was op het punt te capituleren, de officieren hadden zich voor *Victor Emmanuel* verklaard, en eene deputatie was naar Gaëta gezonden geworden om aan den Koning te verklaren dat de vesting niet meer houdbaar is, toen een klein pruissisch schip, de *Loreley*, dat den Pruissischen gezant naar Gaëta had medegenomen, in de haven verscheen. De Pruissische commissaris begaf zich in de citadel, vertoefde daar eenigen tijd, men hoorde *leve de Koning!* roepen en de onderhandelingen over de capitulatie werden afgebroken.

De Fransche troepen te Beyruth blijven nog altijd werkeloos, geheel tegen de gewone Fransche manieren.

Men zegt, dat de Fransche bevelhebber twist met *Fuad-Pacha*, welke laatste, en dat is geheel volgens de gewoonte der Turksche manieren, geene vreemde bemoeijing wil.

Hoe 't zij — al de Mogendheden ontzien de Turken, uit vrees en afgunst jegens elkanderen.

Toen men *Abdallah Salem*, den voornaamsten bewerker van den moord op den heer *Graham* te Beyruth gepleegd, vroeg: waarom hij een Engelschen zendeling had ter dood

gebragt? antwoordde hij — volgens een Engelsch weekblad — dat het eene misvatting was, en hij geloofde *slechts* een consul te vermoorden.

Den 29sten der vorige maand heeft te Fredrikshald, in tegenwoordigheid van den Koning en de Koningin, de inwijding plaats gehad van het ter eere van Koning *Karel* XII van Zweden aldaar gestichte gedenkteeken. Detachementen van al de corpsen der Zweedsche zoowel als Noorweegsche krijgsmagt waren opgekomen om aan de plegtigheid deel te nemen Z. M. de Koning heeft na de onthulling van het monument de volgende rede uitgesproken:

„Vroomheid, heldenmoed, regtvaardigheid, zelfverloochening — deze waren de Koninklijke deugden, welke de nagedachtenis van *Karel* XII voor het Zweedsche volk heilig hebben zoen zijn; zij hebben hem zelfs doen vereeren door de vijanden, tegen welke de Noordsche Leeuw zijne ontzagwekkende kracht gerigt heeft, die niet gebroken is dan toen hij te dezer plaatse gevallen was, gelijk hij geleefd had — in een eerlijken en loyalen krijg.

„De plaats, waar de held sneuvelde, was reeds met honderdjarig mos bedekt, toen een ander held de tot dus ver vijandig tegenover elkander staande volken te zamen vereenigde. De droom des grooten *Karels* is vervuld geworden, en zijn vaderlandlievend hart zou van regtmatigen trots hebben geklopt, indien het hem gegeven ware geweest te voorzien dat eenmaal Zweedsche en Noorweegsche krijgslieden vereenigd zijn onsterfelijken roem zouden verkondigen.

„Het monument, dat te dezer plaatse toont hoe diep de herinnering aan zijne deugden en heldendaden nog steeds in het hart des Zweedschen legers geworteld is werd opgerigt door de nakomelingen van diezelfde soldaten, welke hij tot roemrijke wapenfeiten aanvoerde — het is ingewijd in tegenwoordigheid van de nakomelingen dergenen, welke op deze zelfde plaats den aanval van den magtigen veldheer dapper weêrstonden; het zal ten eeuwigen dage getuigen van de onveranderlijke trouw en zelfopoffering des Zweedschen krijgers, van zijne onverbreekbare vereeniging met den Noordschen wapenbroeder, en van hunne eerbiedige bewondering voor het groot en edel hart, hetwelk alhier op hield te kloppen.”

Koning *Leopold*, die door de journalistiek steeds als zeer verstandig wordt genoemd, gaat niet naar Warschau.

De Russische Minister van Buitenlandsche Zaken, Vorst *Gortschakoff*, heeft tegen den Franschen gezant gezegd: „de politiek in Sardinie bedreigt het Europeesch evenwigt en daarom zullen wij te Warschau een tegenwigt zoeken opdat de evenaar precies in 't kruisje blijft!”

Of de woorden der Schrift zullen bewaarheid worden: „die zoekt — vindt?!

Zeer zeker — als men het goede zoekt, zonder bijoogmerken, iets, dat bij de diplomatie niet altijd het geval is.

De conferentie te Warschau is overigens uitgesteld, wijl de Keizerin van Rusland zich in „de rekening” had vergist.

Zij zal nu op 20 October plaats hebben, maar — wat kan er gebeuren vóór dien datum!

Elke dag heeft zijn goed en kwaad in *gewone* tijden en in *deze!!*

Een Parijsch blad gaf dezer dagen een belangrijk artikel onder het opschrift:

„Rome en het Pansdom.” Daarin wordt gezegd, dat naar het oordeel van het Fransche gouvernement, de Heilige Vader onmogelijk hoogepriester kan zijn, zoo hij niet tevens wereldlijk souverein is, dat al wat er sedert eenigen tijd in Italie is geschied, alleen de overdragt van Lombardye aan Sardinie uitgezonderd, als voorloopig moet worden beschouwd, tot dat het door Europa wordt bekrachtigd; dat de vereeniging van alle Italiaansche landen tot één staat enkel een droombeeld is; dat Rome nooit de hoofdstad, van een hersenschimmig koningrijk zal worden; dat Europa van die stad geenszins iets ander zal maken dan zij is, namelijk de hoofdstad der catholijke wereld en de zetelplaats der kerk. Hieruit wordt de gevolgtrekking afgeleid, dat de Heilige Vader, onder de hoede der Fransche soldaten, gerust te Rome kan blijven en er de door Europa tot regeling der Italiaansche aangelegenheden te nemen besluiten, veilig kan afwachten.

Een ander orgaan van het Fransche gouvernement, de *Constitutionnel*, zegt in zijn nommer van heden: „de catholijke wereld wacht in angstige spanning op de besluiten waartoe de Priestervorst door de jongste gebeurtenissen zal worden genoopt. Er valt niet meer te twijfelen aan de invloeden, welke op den wil en het geweten van den Paus trachten te werken, ten einde hem te bewegen om Rome te verlaten. Zullen die invloeden de bovenhand hebben? Dat zal eene zeer nabij zijnde toekomst leeren.

„Wij erkennen al het bedenkelijke der gebeurtenissen, welke in den Kerkelijken Staat thans plaats hebben, en begrijpen de gemoedsbeweging welke daardoor op het Vatikaan is te weeg gebragt. Doch is de omstandigheid, dat er eene schaamtelooze aanranding van het pauselijke grondgebied is gepleegd, eene reden voor den Paus om zijne hoofdstad te verlaten, welke tevens de hoofdstad der catholijke wereld is? Zoo lang de stad Rome in het bezit van het pausdom blijft, zal hetzelve niet onttroond zijn. Is Rome niet de ware zetelplaats van de wereldlijke en geestelijke magt der Kerk? Is die die stad niet het roemrijkste erfgoed van den Heiligen Petrus? Voorzeker zijn de omliggende provincien een aanvulsel van hooge waarde voor dat erfgoed, hewelk even zeer onverganklijk is als het regt, waarvan hetzelve het gedenkteeken onder de menschen is. Doch de omvang dier provincien kan naar den loop der omstandigheden ingekrompen of uitgebreid worden, zonder dat het erfdeel der opvolgers van den Heiligen Petrus daardoor in het beginsel zelf van zijne souvereiniteit wordt aangetast.

„Er zijn op de wereld twee honderd millioen catholijken, welke bij zich zelven zullen zeggen: De Heilige Vader is te Rome; hij kan van het Quirinaal zijnen zegen aan de wereld geven, alzoo is hij souverein.

In de omstandigheden, waarin de Paus thans verkeert, is zijne souvereiniteit des te veiliger, daar zij Frankrijks eer tot waarborg heeft. Er is te Rome een korps buitenlandsche troepen, welks aanvoerder en manschappen bereidvaardig zijn om te sterven, indien het noodig is om de veiligheid van den Heiligen Vader te verzekeren en zijn gezag te beschermen. Het is de magtigste natie van de catholijke wereld, welke aan de poort van het Vatikaan op schildwacht staat.

„Waarom dan zou de Paus Rome verlaten? Omdat Frankrijk den inval der Sardiniers niet met geweld heeft gekeerd? Frankrijk heeft het gedrag van Sardinie als eene schending van het volkenregt openlijk gewraakt en zijnen vertegenwoordiger uit Turyn teruggeroepen. Kon het meer doen? Moesten wij honderd duizend soldaten in Italie zenden om het geheele grondgebied van den Paus te beschermen? Doch alsdan zouden wij in het schiereiland ons de rol hebben aangematigd, welke wij aan Oostenrijk te regt hebben betwist. Door zulk eene tusschenkomst zouden wij de beheerschers van Italie geworden zijn. Wij zouden ons bij de Italianen gehaat, bij Europa verdacht gemaakt hebben. Wij zouden aan onze geheele staatkunde eene verkeerde rigting hebben gegeven en afstand hebben gedaan van de eenige rol, welke het vertrouwen en de dankbaarheid der door ons vrijgemaakte natie ons opdragen, de rol namelijk van scheidsregter, de rol van hem die voor maat en regel waakt.

„Het is dus onredelijk, van Frankrijk te verlangen, dat het Sardinie den oorlog aandoe. Frankrijk heeft zijn leger te Rome versterkt; het zal er de revolutie bestrijden, indien deze durfde naderen. Als Catholijke mogendheid heeft het regt dat te doen. Wanneer het zijne tusschenkomst verder uitstrekte, zou het buiten die rol gaan.

„En waarom zou men van Frankrijk verlangen wat Oostenrijk zelf gemeend heeft niet te moeten doen? Komt Oostenrijk in den Kerkelijken Staat tusschen beide? Neen het bepaalt zich tot een diplomatiek protest en in het berispen van Sardinie's gedrag is het door Frankrijk voorgekomen.

„Wij hopen dus nog, dat de Paus niet zal toegeven aan den raad, die hem, ronduit gezegd, uit haat tegen Frankrijks invloed gegeven wordt. Zoo hij evenwel dien raad volgde, zou het in ons oog een groot ongeluk voor de Kerk zijn; doch die stap zou wel in de gesteldheid, waarin wij verkeeren, maar niet in onzen pligt verandering brengen; en Frankrijk zou altijd bereid zijn om aan het hoofd der Kerk bewijzen van eerbied en verknochtheid te geven. Het zou altijd bereid zijn om mede te werken tot het herstellen der feilen, waarvoor het niet verantwoordelijk zijn zal!”

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Z. M heeft benoemd: tot Commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer *J. F. Hoffman*, Burgemeester van Rotterdam, tot Ridders dezer orde, de heeren *C. G. Schutze van Houten* en *Joost van Vollenhove*, Wethouders te Rotterdam.

De *N. R. Courant* meldt, dat de heeren Mr. *A. Bogaers* en Mr *Aart Veder*, tot Commandeurs der orde van de Eikenkroon, *J. Strackée* en Mr. *W. S. van Reesema* tot officieren en *W. A. Scholten* tot Ridder dier orde zijn benoemd.

— In de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is onderzocht het wetsontwerp nopens de regterlijke inrigting.

— De *Middelb. Ct.* wil uit 's Hage weten, dat het ontwerp-adres der Tweede Kamer, in antwoord op de troonrede in een zoo vijandigen geest jegens den heer *van Hall* was opgesteld, dat reeds in de eerste § een vermomd votum van wantrouwen voorkwam; vandaar de tegenstand, dien het ontwerp dadelijk in de sectiën ondervond, en de wijzigingen, die er later zijn ingebragt.

Hetzelfde blad beweert, dat de officier, die zijne mededeelingen over het kamp bij Milligen in de *Nieuwe Rott Ct.* zond, zijn ontslag zal bekomen.

— De wijnoogst laat zich in geheel Frankrijk zeer slecht aanzien, waardoor eene belangrijke rijzing in den prijs der wijnen is ontstaan.

— De gemeenteraad van Kampen heeft, op voorstel van heeren Burgemeester en Wethouders, in hare vergadering besloten, de pachters der erven op het Kamper-Eiland, die in 1859 hebben gepacht, eene remissie te geven van ongeveer f 65,000, wegens geledene schade door den Pinksterstorm, zijnde dit het 25voudig bedrag van den afslag van grondbelasting, door het Rijk aan de gemeente toegestaan.

— Naar men van goederhand verneemt, zullen op den 5den October aanstaande wederom een 30tal korporaals titulair van het instructie-bataillon ter vervulling van korporaalsvacaturen naar de regimenten infanterie overgaan.

In verband daarmede, zijn tegen den 9den October een getal van omtrent 40 jongelingen naar Kampen opgeroepen, ten einde in de vacaturen bij het instructie-bataillon te voorzien.

De 2de oproeping in het 4de kwartaal zal vermoedelijk in de helft der maand November plaats hebben.

In het *Handelsblad* van Dingsdag wordt berigt, dat onderscheidene jongelingen van het instructie-bataillon weder terug zijn gekomen, die tot herstel van gezondheid naar hunne familien waren gezonden, hetgeen onjuist is, zijnde die jongelingen, evenals zulks jaarlijks geschiedt, met gewoon verlof geweest.

— De *Tijd* geeft in een drietal kolommen verslag van de tooneelmatige opvoering in Ober-Ammergau van het lijden en den dood van Jezus, in een daartoe opgerigt houten gebouw, waarheen de schouwspelers in optogt met muziek togen, terwijl onder de 5000 toeschouwers de moeder van Keizer *Frans Jozeff* en eenige Prinsessen zich bevonden. Alle 10 jaren hebben die voorstellingen plaats, tengevolge eener gelofte daartoe in 1633 gedaan, toen er eene aanstekelijke ziekte heerschte. Nadat de gelofte gedaan was, stierf er geen enkele inwoner meer aan de ziekte!

— Wederom waren den 25 dezer te Leiden 40 zaken bij 't kantongeregt, wegens 't in beschonken toestand op de openbare straat zijn.

— Op de paardenmarkt van 27 jl. te Zwolle waren 793 stuks aan de lijn. Onder de tweejarigen bevonden zich schoone soorten, waarvoor de prijzen van f 250 en lager werden bedongen. De merriën golden f 440 tot f 330, ruinen f 300, en veulens f 80 à f 60. De markt was over het algemeen weinig geanimeerd, zoodat het moeijelijk te vermelden is welke soort het meest gezocht was. Vreemde kooplieden waren niet aanwezig.

— Op den 25 dezer stond voor het provinciaal geregtshof van Overijssel teregt: 1o. *Jelte Hielkes Overdiep*, kolonist in het gesticht te Ommerschans, beschuldigd van het schrijven van eenen brief, inhoudende voorwaardelijke bedreiging van brandstichting, gerigt aan den president der arrondissements-regtbank te Leeuwarden. (welke brief is geschreven en verzonden den 20 Julij 1860) en 2o. *Arend Hendriks Raadsveld*, ook kolonist te Ommerschans beschuldigd van het medeteeken van voornoemden brief, nadat hij van den inhoud had kennis genomen.

Het hof heeft de beschuldiging als wettig bewezen aangenomen, de eerste beschuldigde veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren, en de tweede, nadat hij reeds te voren eene tuchthuisstraf van meer dan een jaar ondergaan had, tot eene dergelijke straf voor den tijd van zes jaren, beide in de kosten, invorderbaar bij lijfsdwang.

— Te Scheveningen tracht men zich thans los te maken van de residentie; daartoe houden eenige ingezetenen vergadering.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. De *Gazette de Savoye* verhaalt, dat toen de te Perugia krijgsgevangen gemaakte generaal *Schmidt*, door twee Sardinische officieren begeleid, op het station Lanslebourg beneden den berg Cenis aankwam, om met den trein naar Chambéry en Geneve verder te reizen, al de passagiers tegen zijn gezelschap protesteerden en een Engelschman zelfs met dezen „*massacreur*” wilde duëlleeren.

ENGELAND.

Londen. Men ziet slechts zelden dat Nederland, hoe nabij ook aan Engeland en in hoe groot verkeer met dat rijk, in onze dagbladen besproken wordt. Dit maal bestaat echter eene uitzondering op dien regel, want onze dagbladen hebben eenparig de Troonrede des Konings der Nederlanden overgenomen. De *Sun* spot er een weinig mede, dat Koning *Willem* zijne Staten geen oogenblik rust gunt, terwijl elders de Parlementen het *dolce far niente* konden genieten. Engeland had in korten tijd 150,000 vrijwilligers zonder militiewet, die in Nederland moeijelijk schijnt te kunnen worden vastgesteld. Was er echter *periculum in mora*, Nederland zou zeker evenzeer, zonder verbeterde militiewet, voor zelfverdediging zorgen.

— Op het bal aan den Prins *van Wallis* te Montreal (Kanada) gegeven, zat hij op een stoel, vervaardigd uit het schip waarmede admiraal *de Winter* te Kamperduin streed. In 1835 zat *Willem* IV op dien stoel, bij gelegenheid dat de gedachtenis aan den slag van Kamperduin te Greenwich werd gevierd. Het stuk huisraad werd geleend om nu onlangs te Montreal te dienen.

— Lord *Beaumont*, een der voornaamste leden der Engelsche roomsche kerk, is onlangs tot de protestantsche kerk overgegaan.

— Er is twijfel gerezen, of in de tegenwoordige omstandigheden de wereldtentoonstelling van voorwerpen van Nijverheid en kunst, die in 1861 te Londen moet gehouden worden, wel zou doorgaan.

Men verneemt, dat Prins *Albert*, die in briefwisseling staat met een der uitstekendste Belgische geleerden, welke zijn onderwijzer in de wiskunde is geweest, hem voor eenige dagen geschreven heeft, dat de tentoonstelling van 1861 op nog grootere schaal dan die van 1851 zal worden ingerigt.

De kosten zullen ook nu weder door inschrijvingen gedekt worden; dat Prins *Albert* voor 10,000 pd. st. [f 120,000] heeft ingeschreven, is reeds bekend.

DUITSCHLAND.

Men zegt dat de Hertog en Hertogin van Baden zich naar Stuttgart zullen begeven, om aldaar de Koningin der Nederlanden te ontmoeten, en vervolgens naar Koburg te reizen.

BELGIE.

Brussel. De Septemberfeesten hebben gisteren een aanvang genomen en worden heden voortgezet bij het ongunstigste weêr dan men zich denken kan; desniettemin zijn vele vreemdelingen, vooral Nederlanders, hier. Het voornaamste punt van het feestprogramma is de nationale schutters-wedstrijd; duizenden mededingers zijn reeds uit het buitenland aangekomen; daaronder bevinden zich Engelschen, Beijeranen, Zwitsers en Nederlanders, welke laatsgenoemden grootendeels leden zijn van een schuttersvereeniging te Arnhem; men zegt dat zij voortreffelijke schutters zijn, hetgeen trouwens bewezen wordt door de vele medailles die op hunne borst prijken. De Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer *Rogier*, heeft zich die gasten laten voorstellen, en hun dank betuigd dat zij door hunne tegenwoordigheid de verbroedering der twee volken zijn komen bevorderen.

— In de rederijkerskamer „de Fonteinisten” werd een dramatische voordragt gehouden, waarbij mev. *van Ollefen da Silva* verscheidene dichtstukken reciteerde. „De echtscheiding van *Tollens* bragt een onbeschrijfelijke geestdrift te weeg. Om hare erkentelijkheid te bewijzen voor het aan haar ten deel gevallen buitengewoon gunstig onthaal, droeg mevr. *van Ollefen da Silva* de „Brabançonne” van den heer *Rogier* in het oorspronkelijke voor; de geestdrift

der hoorders scheen tot razernij te zullen overslaan. De tooneelkunstenares had de Nederlandsche en Belgische kleuren haar toilet.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN

Lyon, 28 Sept. De divisie *Geraudon* ontving bevel om zich onmiddelijk in te schepen, tot versterking van het garnizoen van Rome.

Turyn, 28 Sept. Koning *Victor Emmanuel* is heden vergezeld van *Trazini*, naar Florence en Bologna vertrokken.

Amsterdam. Vrijdag, 28 Sept. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{5}{16}$ percent. dito ,4 pCt. $97\frac{5}{16}$ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 1816 5 pCt. 101 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 67.

Granen en Zaden

Tarwe f 3 hooger, 131 pd. oude bonte Poolsche f 430 — Rogge f 2 hooger, 118 pd Petersb. f 188. — Koolzaad vast, op 9 vat op Oct. f $71\frac{1}{2}$ £. — Raapolie op 6 weken f $43\frac{1}{2}$.

Leeuwarden, 28 Sept.

Tarwe. Per mud.	***Boekweit.*** Per mud.
76 kilo puike witte f 12-00	72 kilo Zand f 6 50
77 〃 roode 12·00	Veen 0-00
Rogge. Per mud.	***Haver.*** Per mud.
73 kilo Inlandsche f 7·00	48 kilo brouw f 4-00
〃 0·00	40 〃 voer 3·20
Garst. Per mud.	40 〃 zwarte 3·20
62 kilo nieuwe winter f 5-75	***Boonen.*** Per mud.
58 〃 zomer 0-00	Paardeboonen f 7-00.
N. Koolzaad. f 12-25 tot f 0·00	***Boter.*** Per ¼ ton f 47·00 a f —.—
Kanariezaad. f 11·00 tot f 00·00	***N. Kaas.*** f 27 50
Lijnzaad f 10-50 a f 00.00	Oude dito f 00-00

De markt was willig.

Zwolle, 28 Sept.

N Tarwe f 11.00 a f 10 25, dito jarige f 11 25 a f —,— — N. Rogge f 6 50 a f 5 75. — Boekweit nieuwe f 7 40 a f 6 75, dito jarige f 0.00 a f 0 00 — Gerst nieuwe f 0.00. — Paardeboonen f 0.00 a f 0.00. — Aardappelen f 3 40 a f 2 00. — Boter per ned. pd. f 1,15 a f 1 05. Per een achtste vat f 24.25 a f 23.75.

ASSEN, 29 Sept

In de Maandag aanstaande alhier te houden raadsvergadering zullen de volgende onderwerpen worden behandeld:

1o. Installatie der nieuwbenoemde leden.
2o. Verslag van de commissie omtrent de rekening van inkomsten en uitgaven over 1859 — [ter visie].
3o. Staten van oninbare posten, behoorende bij de rekening over 1859 — [ter visie].
4o. Rapport van de Commissie, belast geweest met het onderzoek der administratie van den Gemeenteontvanger, in betrekking tot verleende restitutie bij uitvoer van dranken — [ter visie]
5o. Rapport en adres betreffende de op te rigten gazfabriek — [ter visie].
6o. Overdragt eener grafruimte op de algemeene begraafplaats.
7o. Benoeming van Wethouders.
8o. Benoeming van Leden voor het teekenen en afgeven der attesten, benoodigd voor de Nationale Militie.

— Telegrafische berigten van Veendam worden kosteloos naar Wildervank bezorgd, zoodat een berigt van Assen naar Wildervank slechts 50 cent kost.

— Het schip „Hendrik Jan Nassau”, kapt. *Roelfsema* is den 20 September te Bolderaa binnengekomen, om vervolgens de reis voort te zetten naar Schiedam.

— Het 2e bat. ven het 8e regiment, dat van Leeuwarden naar Gorinchem zou vertrekken, blijft in eerstgenoemde stad.

Prins *Alfred* van Engeland, die in de vorige maand de Kaap de Goede Hoop bezocht, werd aldaar met groote vreugde ontvangen, en mogt zich verheugen in talloze blijken van genegenheid van de zijde der bevolking.

Zoo werd er, om het verblijf van den Prins in de Kaapstad gedenkwaardig te maken, het plan gevormd, een *Zeemanshuis* te stichten en daarvoor onmiddelijk f 36,000 bijeengebragt. Vele der voornaamste handel's huizen gaven elk f 600, en de heer *Hiddingh* (broeder van onzen stadgenoot Mr. *C. Hiddingh*) bood daartoe aan f 1200, terwijl hij ook het voornemen heeft te kennen gegeven, om, bij de terugkomst van den Vorst, tot diens eer een prachtig bal te geven.

Welligt deelen wij in een volgend nommer het een en ander mede van de festiviteiten, die naar aanleiding van Prins *Alfred*'s verblijf aan de Kaap plaats hadden.

† **Schoonoord**, 25 Sept. Evenals ten vorigen jare gaan ook thans weer eenige arbeiders van hier wekelijks te werken naar de Hoogeveensche vaart, tegen een daghuur van 80 a 90 cent. De werkzaamheden aldaar schijnen steeds met kracht te worden doorgezet, zoodat de eigenlijke graafwerken tot aan de Borgerveen n ook welhaast zullen ten einde loopen. Het kanaal is nu bevaarbaar tot aan den weg tusschen Erm en Dalen, waar vooralsnog eene vaste brug ligt en waar ongeveer ook eene afdamming is, tot het leggen van eenen ondergrondsduiker voor het stroompje de Halsloot. Hierdoor zal de drooge of leverbare turf, uit de splittingen ter verlenging van gemeld kanaal gegraven, hoogstwaarschijnlijk dit jaar niet kunnen worden afgevoerd, dan met groote kosten, die welligt de waarde van den turf zouden te boven gaan

† **Harlingen**, 24 Sept. Heden morgen werd hier eene vergadering gehouden van deelhebbers in de bewaarschool voor kinderen van den fatsoenlijken stand, om te beslissen, of de zaak nog zou blijven bestaan na den verkoop der gebouwen aan de stad, of niet, en werd met meerderheid van stemmen (41 tegen 36] besloten, de school op te heffen met 12 Nov. aanstaande, en het over blijvende kapitaal pondspondsgewijze over de actiehouders te verdeelen, zoodat deze 48 pct. zullen ontvangen van de gestorte gelden.

† **Donkerbroek**. 27 Sept. De najaarsmarkt hier gisteren gehouden, werd vrij goed bezocht. Eene aanzienlijke hoeveelheid koeijen, schapen, varkens, enz. enz., werd aangevoerd, die tegen hooge prijzen werden verkocht. Vooral de beste koeijen waren zeer duur. Tot laat in den nacht heeft het „jonge volkje” zich vermaakt en de orde is niet verstoord, zoodat deze najaarskermis er zonder proces-verbaal is afgekomen. Vooral de politie was hier zeer vertegenwoordigd, zoodat er niet minder dan elf zwaarddragers voorbij de hoorndragers patrouilleerden.

† **Delfzijl**, 27 Sept. Dezen morgen is een arbeider van den molenaar dezer vesting, welke op den molen arbeidde, genaamd P. K., van de zwikstelling gesprongen, ter hoogte van 36 voet, waardoor hij zwaar gekneusd werd. Men schrijft dezen dollen sprong toe aan verstands berooving, schoon vroeger niet bij bij hem opgemerkt. De ongelukkige laat eene bedroefde weduwe en kinderen achter.

† **Avereest**, 27 Sept. Door den jager *Schultrop* alhier, zijn, gedurende vier jagtdagen, meer dan 100 stuks wild geschoten. Alleen Vrijdag den 21 dezer 12 hazen en 10 patrijzen.

Dit getuigt zoowel van de bekwaamheid des jagers, als van de wildrijkheid des velds

† **Meppel**, 28 Sept. Gister was hier de groenmarkt als 't ware opgevuld met appels en peren, die Dingsdag door den storm waren afgewaaid. Zij werden dan ook tot spotprijzen, zelfs voor 20 cents de 30 kop, verkocht.

Door eene vriendelijke hand zijn wij in staat gesteld mede te deelen het navolgend

VERSLAG
VAN HET
TIENDE BOEKJAAR
DER
Drentsche Kanaal-Maatschappij.
1859 — 1860.

Even als de beide voorgaande Boekjaren, was de lage waterstand op de verschillende kanaalpanden tusschen Meppel en Nieuweroord, bepaaldelijk gedurende de eerste maanden van dit Boekjaar, wederom oorzaak, dat de vaartswallen bijzondere herstellingen vorderden. Ook omtrent de baggerwerken geldt, wat daarvan reeds in het vorige Verslag is vermeld. De kosten der laatste werden bovendien nog buitengewoon verhoogd, doordat in de maand April eene belangrijke ondiepte ontstond beneden den mond van het Oude of Echtensche Diep, eene ondiepte, waardoor de vaart voor de meest diepgaande vaartuigen, gedurende enkele dagen, slechts hoogst gebrekkig kon plaats hebben. Deze ondiepte ontstond door de massa grond, welke de sterke stroom, veroorzaakt door de hevige regens, in het laatst der maand Maart en in het begin van April gevallen, uit dat Diep afvoerde, terwijl het water uit het kanaalpand boven sluis No. 6, door de stouwen vloeijende, welke dat pand moesten afsluiten van de gronden op bedoeld Diep afwaterende, dien toevoer vermeerderde.

In gelijken ongunstigen toestand als de hierboven bedoelde, verkeert het meerendeel der stouwen, welke het water van het Hoogeveensche kanaalpand buiten gemeenschap met water van lager peil moeten houden.

Bij het Provinciaal Reglement op de wateren der Drentsche Kanaalmaatschappij van 14 Junij 1853 zijn bepaalde voorschriften gegeven voor de afmetingen en digtheid der stouwen, en is het toezigt daarover opdragen aan de hoofden der betrokken Gemeentebesturen (Art. 22 vergeleken met Art. 3).

Was dit toezigt reeds onder gewone omstandigheden, wegens de groote uitgebreidheid der vaarten en wijken op gelijk peil met de Hoogeveensche Vaart verbonden, uit den aard der zaak naauwelijks genoegzaam, thans, nu de buitengewone droogte en de daardoor veroorzaakte lage waterstanden der jongste zomers de stouwen meerendeels hadden doen scheuren, was dit toezigt geheel onvoldoende, en werd dientengevolge zóó veel waterverlies geleden, dat, niettegenstaande de aanhoudende regens, in het voorjaar van 1860 gevallen, slechts gedurende acht dagen, en wel in het begin van April, gebruik is gemaakt van de Steenberger stuw tot aflossing van het kanaalpand boven sluis No. 6.

Het Bestuur der Maatschappij heeft zich tot Gedeputeerde Staten van Drenthe gewend, met verzoek, dat door hen zoodanige wijzigingen in het bovengenoemde Reglement mogten worden voorgedragen, tot uitbreiding van het toezigt op den toestand der waterkeeringen, enz., als zij noodig en mogelijk achtten.

Het Provinciaal Bestuur heeft goedgevonden, naar aanleiding daarvan, zoodanige uitbreiding aan de Staten der Provincie, in de jongste zomervergaderin, voor te stellen, waarbij het toezigt mede wordt opgedragen aan de ambtenaren der Maatschappij. Provinciale Staten hebben zich met dat voorstel vereenigd en voor de vaststelling van het gewijzigde Reglement wordt nog slechts de Koninklijke goedkeuring vereischt.

De kunstwerken der Hoogeveensche Vaart en der waterlossing naar de Reest, voor zooverre die in 1852 geheel of gedeeltelijk van oude materialen zijn gebouwd, beginnen meer onderhoud te vorderen; onder deze zal vooral de brug in den straatweg van Veeningen naar Zuidwolde voorziening vereischen.

De stuw in het Echtensche Diep, onlangs onderloops geworden, heeft daarbij zoodanig geleden, dat eene verplaatsing in het belang van het werk noodzakelijk is geacht.

Als een vervolg op het in het voorgaande Verslag medegedeelde omtrent eene verbetering van Rijkswege van het Meppelerdiep, dient, dat de onderhandelingen met Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken gevoerd, ten einde in die verbetering ook op te nemen het vaarwater tusschen de Meppelersluis en de Drentsche Hoofdvaart, ten gevolge hebben gehad, dat door het Bestuur der Maatschappij is toegezegd een subsidie van f 1600—〃, betaalbaar in 4 gelijke jaarlijksche termijnen; waarvan de eerste zal gekweten worden in het jaar volgende op dat, waarin met de bedoelde verbetering is aangevangen. De daartoe betrekking hebbende werken (waarvan het onderhond ten laste van het Rijk komt) zijn door de Regering uitbesteed en daaraan is nu onlangs een begin van uitvoering gegeven.

Het getal vaarten en wijken in het kanaal uitmondende, is wederom met één vermeerderd. Een weinig beoosten de sluis No. 7, is door den heer *J. C. Rahder* de Wilhelminavaart tot exploitatie der veenen in het Zuidelijk gedeelte der gemeente Beilen gegraven en kortelings met het kanaal in verbinding gesteld.

In de doorsnijding van den Noordelijken kanaalweg is door en voor rekening van den heer *Rahder* eene draaibrug gelegd Bij overeenkomst, aangegaan tusschen het Bestuur der Maatschappij, den heer *Rahder* voornoemd en de eigenaren van de Westerborker- en Broekveenen; zal voor rekening der laatsten eene brug worden gelegd over den mond van hun hoofdkanaal te Nieuweroord en door de Maatschappij eene over of nabij de sluis No. 7, terwijl buiten kosten der Maatschappij de weg langs de 28ste wijk en de batbrug over dezeive ten publieken gebruike zullen worden ingerigt.

(*Vervolg hierna.*)

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 27 Sept. In de gisteravond alhier gehouden raadsvergadering, is het rapport der commissie voor de gemeente-begrooting over 1861 gelezen.

De commissie adviseerde tot goedkeuring met uitzondering van de cijfers voor de gasfabriek, als waarmede zij onbekend was. 't Is met de begrooting weder ter inzage der leden gelegd, zoo ook het rapport der commissie voor de gemeente rekening over 1859, benevens de rapporten voor de rekeningen der Gemeentelijke werkinrigting en het burgerlijk armbestuur.

Aan den hoofdonderwijzer *C. de Groot*, is op zijn verzoek eervol ontslag verleend, behoudens aanspraak op pensioen, in te gaan den 1 October a. s. Dewijl deze hoofdonderwijzer meer dan 50jarige dienst heeft, wilde de heer *Slot* bevorderen, dat Zijn Ed. ook de medaille van 50jarige getrouwe dienst erlangde. De Voorzitter echter meende, dat dit meer tot de attributen van heer Inspecteur van 't lager onderwijs behoorde.

Door Curatoren van het Gymnasium alhier, is eene wijziging voorgesteld in de verordening omtrent den onderdom der kinderen, voor de voorbereidende school. Ter visie.

Ter benoeming van een hulponderwijzer zijn door Burg. en Weth. twee sollicitanten voorgedragen, als *G. Jackson Deelman*, hulponderwijzer te Odoorn en *J. S. Braak* te Veenhuizen. Benoeming in de volgende vergadering. Eindelijk is door de plaatselijke schoolcommissie eene schoolorde voor de hoofd- en hulponderwijzers, voor 't lager onderwijs aangeboden, om later te worden behandeld en waarna deze vergadering is gesloten.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

† **Tzum**, 23 Sept. In de namiddag godsdienstoefening vierde onze wakkere en veel beminde leeraar, Ds. *D. Cannegieter J Jzn.*, de herdenking zijner 25jarige Evangeliebediening, die hij in de gemeenten van Parrega; Arum en Tzum met ijver en groote bekwaamheid vervulde. De jubilaris sprak naar aanleiding van I Cor. 2 vs. 1 en 2. en mogt na afloop der plegtigheid van de ringbroeders, gemeenteleden, kerkeraad en leerlingen betuigingen en bewijzen hunner belangstelling ontvangen.

Staphorst, 27 Sept. Het beroep voor de Herv: gemeente alhier, is heden uitgebragt op den heer *de Boer*, predikant te Opheusden, in Gelderland.

— Het bouwen van eene openbare school voor lager onderwijs te Deventer, met woning, is aangenomen voor f 16,000.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.
28 September.

C. B. te Assen, thans gedetineerd, vrijgesproken ter zake van moedwillige mishandeling, als zijnde niet wettig bewezen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Kerk te Anlo. — Muurschilderingen?

Men is tegenwoordig bezig met het vertimmeren en verfraaijen van 't Hervormd kerkgebouw te Anlo, een der oudsten in de provincie. Reeds zijn eenige oude grafkelders ontdekt, waarvan niemand van 't tegenwoordig levend geslacht eenige kennis droeg.— Dit geeft mij aanleiding, om de heeren oudheidkundigen in ons gewest en

inzonderheid het Bestuur van ons Provinciaal Museum opmerkzaam er op te maken, of niet welligt achter de dikke lagen kalk, waarmeê de muren sinds verscheidene jaren bepleisterd zijn, nog kostbare schilderijen zouden kunnen schuilen. (evenals men die elders ontdekt heeft), die bij deze gelegenheid aan het licht konden gebragt worden en waarvan men, in 't belang der middeneeuwsche kunst, kopijen kon laten vervaardigen?

De zaak is 't wel waard, dat inzonderheid 't laatstgenoemd Bestuur zich haar aantrekt.

Vries. B

LAATSTE BERIGTEN.

't Blijkt, dat de voorstad van Ancona door de Sardiniers is ingenomen na een *vreesselijken* strijd

Garribaldi deed de stad Capua aanzeggen: »geef u over of ik schiet u plat!«

's Konings broeder, Graaf van Caserta, commandeert het garnizoen van Capua.

De Oostenrijkers versterken Verona in aller ijl.

Z. M. de Koning heeft aan de commissie der Tweede Kamer, belast met het overbrengen van het adres van antwoord op de troonrede, het volgende geantwoord:

»Ik verwacht niet anders dan dat de Tweede Kamer zal voortgaan met ijver en naauwgezetheid mede te werken, om de wetten tot stand te brengen, welke in 't belang van het Vaderland noodig mogten zijn. Met genoegen ontvang ik van U die verzekering en verzoek U u ijnen dank daarvoor over te brengen.«

Z. M. heeft den heer *Fockema*, President van de Regtbank te Leeuwarden, op dienstverzoek, eervol als zoodanig ontslagen en tot Schoolopziener in het 8e district in Friesland benoemd Jhr. Mr. *van Panhuys*.

Advertentien.

Oosterwolde den 22 Sept. 1860.

Bevallen van een' dooden Zoon, H. PRAKKEN— V. D. MEER.

DOOR DE

BURGER-KIESVEREENIGING

is tot **CANDIDAAT** voor het lidmaatschap van den GEMEENTE-RAAD te Assen verkozen, de heer ***G. R. W. KIJMMELL***

KIESVEREENIGING:

de Grondwet.

Het BESTUUR der Vereeniging maakt bekend, dat in de Vergadering van heden tot **CANDIDAAT** voor het Lidmaatschap van den GEMEENTE RAAD van Assen is gekozen, de heer ***G. R. W KIJMMELL*** te Assen.

Assen den 27 Sept. 1860.

Het Bestuur voornoemd,
Mr. H C CARSTEN, Voorzitter.
Mr. E. K. J. BERTLING, Secretaris.

TWEE

KLEERMAKERSKNECHTEN

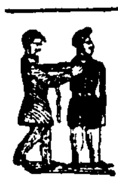

goed kunnende werken, kunnen dadelijk voor vast geplaatst worden bij A. SMEMAN te Hoogeveen. Brieven *franco*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente ***Gieten***, maken aan de belanghebbenden bekend, dat uitboofde der thans heerschende

pokziekte

onder de **SCHAPEN**, *geene van deze* op de NAJAARSMARKT alhier zullen worden toegelaten.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Mr. W. MEURSINGE.
J NIJENHUIS.

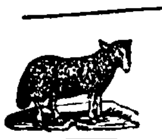

Op Donderdag 4 October, s' middags te 1 uur, zullen op de markt te Assen publiek worden verkocht:

36 JONGE

Friesche Schapen.

A. W VAN HOLTHE TOT ECHTEN.

TE HUUR

Eene vruchtbare ***ZATHE*** en ***LANDEN***, op Jardinga, bij WIJTZE K. DONKER in gebruik, alwaar, zoo ook bij HANS POST te Donkerbroek, de condities ter lezing liggen. Briefjes, gesloten, franco, vóór 10 October 1860, bij Nots TADEMA in te leveren.

Haulerwijk.

De Notaris TADEMA zal publiek verkoopen:

1. De nieuwe ***HUIZINGE*** en ***TIMMERWINKEL***, het ***ARBEIDERSHUIS*** en best vruchtbaar ***BOUW-*** en ***WEIDLAND***, groot 1—03—05, bij SIJTZE L. VAN DEKKEN in eigen gebruik, aan de Secretariswijk.

en 2. De ***HALVE LEIJE*** en ***2 HUIZEN***, bij Weduw ROELOF JANS KUIPER in gebruik, groot 7—81—50 — Alles aan den nieuwen weg te Haulerwijk en verdeeld in perceelen volgens billetten.

De Veiling zal plaats hebben op Dingsdag den 9 October 1860, 's namiddags 2 uur, bij WIEBE LAMSMA, en de Palmslag 8 dagen later bij S. v. d. MEI.

Op nader te bepalen tijd, zullen eerlang, ten verzoeke van Wm SIKKENS te Vries, publiek worden verkocht:

Een nieuwgebouwde beklante ***KOREN-WIND-MOLEN***, ingerigt, om daarin ***pelwerk*** aan te brengen, met de daarbij zijnde ruime ***BEHUIZINGE*** en groote ***SCHUUR***, ***TUIN*** en andere ***GROND*** en ***GROENLAND***, alles zeer voordeelig staande en gelegen aan den weg van Vries naar Tynaarlo, op een ***bijna niet te noemen afstand van de Noord Willemsvaart***; benevens onderscheidene stukken ***GROEN-*** en ***BOUWLAND*** en ***HEIDEVELD***, gelegen onder Vries, ter grootte van min of meer 7 Bunder. — Nader informatien, op franco aanvrage, ten kantore van den ondergeteekenden.

Vries den 26 Sept. 1860.

A. HOMAN,
Notaris.

De Notaris A. J C. TELLEGEN te Smilde, zal op Woensdag den 3 October a.s., des voormiddags te 10 uur, ten verzoeke en ten huize van den heer Doctor J F. DE HAAN te Rolde, wegens vertrek naar elders, in het openbaar verkoopen:

EENIGE MEUBILAIRE GOEDEREN,

als ***TAFELS***, ***STOELEN***, ***SPIEGELS***, halfstaande ***KLOK***, ***MANGEL***, ***LEDIKANT***, ***GLAS-*** en ***AARDEWERK***, ***KARN*** en verder ***MELKGEREEDSCHAP*** en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Voorts zal genoemde Notaris, ten verzoeke van gen heer DE HAAN, op dag als boven, des avonds te 6 uur, ten huize van GEERT HOMMES, Kastelein te Rolde, overgaan tot de inzate en palmslag van:

Eenige perceelen ***GROEN*** en ***BOUWLAND***, allen gelegen te Rolde, als een ged van Siebringkamp Sec. B no 209; — Het Holt Sect B, en 646, 1235 en 1487, voorts $\frac{1}{23}$ ***WAARDEEL*** in de onverdeelde Marke van Rolde.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN 21 — 28 Sept. Ondert. Mr. W. R. Alingh en I. A. J. M. Slot. — Geh. P. J. Rosegarde en M. Zwiers — Bev. H. Lunshof geb. van der Scheer van zoon. T Kroon geb. Koops van zoon; J. Wolthekker geb. Heslinga van dochter; G. A. C. Hommes geb. Laferte van dochter. — Overl. A. R. de Vries ong. vr. 74 jaren; W. Kees vr. 6 maanden; P. van Rijswijk ml. ong 32 jaren en 6 maanden.

MEPPEL 21—28 Sept. Geh geene — Ondertr.: Jacobus Timmers met Antonia Nooi. — Bev.: A. Stegeman geboren Stel van zoon; J. Steenbergen geb. Fransen van zoon; A Paasman geb. Thalen van zoon; H. Brandligt geb. Lok van zoon; M. ten Brink geb. Kuik van dochter. — Overleden: Jan Vos oud 1 jaar en 3 maanden; Antonie Massier oud 6 weken.

WOLVEGA 20 — 26 Sept. Geb.: Egbertje dochter van E. R. Duursma en G. J. Kluiver van Boijl; Garson zoon van Ph. Slager en J. G. de Jong van Wolvega; Jantje dochter van H. J. van der Molen en S. T. ter Velde van Oldetrijne, Grietje dochter van A. J. Oosterhof en H. A. Kuik van Nijholtwolde; Lieuwe dochter van K. L. de Boer en K. S. de Vries van Nijholtpa; Foppe zoon van J. van der Klei en T. J. Conradie van Boijl; Hendrik Anthonius zoon van J. P. Kemper en M. P. Bollen van Frederiksoord; Abraham zoon van M. G. van der Veen en S. A. Veenstra van Wolvega; Jan zoon van K. R. Stijkel en J. J. van Veen van Noordwolde. — Ondertr. H. R. Visser van Nijtrijne en G J. Nooi van Scherpenzeel. — Gehuwd geene. — Overl. G. S. Nijbolt vr. 72 jaren geb. van Peperga; S. P. Timmerman mannelijk 51 j. geh. van Noordwolde; G. Maatman vr. 26 j. ongehuwd van Idzard; W. J. van der Veen mannelijk 67 jaren gehuwd van Noordwolde; G. J. Boonstra vr. 74 jaren gehuwd van Wolvega.

BORGER 9 — 23 Sept. Geb. Aaltje dochter van Jan Copinga en Berendina Ottens te Nieuwbuinen; Andries zoon van Christiaan Kemper en Grietje Smook te Drouwenermond; Hendrikje dochter van Lambert Beuving en Aaltje Kuiper te Borger; Elsien dochter van Frederik de Wit en Anna Holm te Nieuwbuinen Christiaan zoon van Lukas Vos en Klaasje de Jonge te Nieuwbuinen; Albordina Antonga dochter van Hendrik Lussingh Meursinga en Lidia Jacoba Adriana Offers te Drouwenermond; Hillechien dochter van Hendrik Zuid en Annechien Bartels te Borger; Antje dochter van Jan Veenman en Antje Visscher te Nieuwbuinen. — Geh. Arend Beijering (weduwenaar van Liebechien Reiling) met Pietertien Nijboer te Drouwenerveen; Carl Fridrich Theodor Thon met Christina Koop te Nieuwbuinen; Johann Heinrich Hille met Maria Mecklenburg te Nieuwbuinen. — Overleden: Otto Meursing te Buinen ongeh. 29 jaren; Zwaantje Veenhoven te Nieuwbuinen 8 maanden.

MARKTBERIGTEN.

Groningen 28 Sept:

Tarwe Oml.	72	℔ f 12-20	Garst	N. Winter	54	℔ f 5-00
» Old.	72	-12-00	——	dito	56	- 5-45
—— Oml. 1860	66	- 8-35	——	Zomer	56	- 0-00
—— dito	68	- 8-85	——	Knobbe	56	- 5-15
—— Old.	66	- 8-10	Boekweit	Zand	62	- 6-10
—— dito	68	- 8-60	——	dito	64	6-60
			——	N. Zwarte	64	6-40
			——	Oude	64	0 00
Rogge N. Inland.	64	- 5 60				
—— dito	66	- 6 00				
—— dito	68	- 6-40	Paardeboonen N.			f 6 25a6.90
oude	70	- 7-00	Groene Erwten			9 5 a00.00
Haver Dikke	40	- 3-60	Graauwe dito			00.00a00.00
—— dito	42	- 3-80	Koolzaad 1859			8.50a11.75
—— Voer	36	- 3-00	Gort grove			9.00a10.00
—— dito	38	- 3-30	—— parel			12.25a14.00
—— Zwarte	36	- 2-90	Olie, raap p.v.			39.50a00.00
—— dito	38	- 3-20	Boter, 1e soort			00.00a00.00
			—— 2e »			00.00a00.00

Oude Tarwe weder hooger verkocht, Nieuwe onveranderd Rogge met weinig handel in een doen. Boekweit door schraarschheid 10 Cent hooger te verkoopen. Garst mede weinig aan en 10 Cent hooger gedaan. Dikke Haver 10 Cent hooger, Voersoorten onveranderd. Boonen als voren. Koolzaad wel zoo aangenaam Geel Mosterdzaad slap en bijna niet in omgegaan. Gort stil.

Assen 27 Sept. Rogge f 5.75 tot f 6.30 — Boekweit f 5.70 a f 6.50 — Aardappelen f 1.75 a f 2.20 — Rood Kool de 500 stuks f 25 a f 30, Witte Kool 500 st. f 15,00 a f 20,00— Boter per Ned. ℔ f 0,85 a f 0,87½ Eijeren f 2 f 2,25 — Stroo f 10.00 — Roggebrood de 6 Nederlandsche ℔ f 0,52.

Meppel 27 Sept. Rogge f 6 a f 6.50 — Boekweit f 6 a f 7.50 — Aardappelen f 2 a f 2 70 — Appelen f 1 60 a f 2.10 Peeren f 1.50 a f 1.90 — 18.500 Ned. ℔ boter per ¼ van gesorteerde puike versche f 42 50, primo f 39 a f 41,50, inferior f 34 a f 37, per 1½ Ned. ℔ f 1.45 a f 1.60 — vette varkens per ℔ 44 a 48 cents, magere dito f 20 af 36, biggen f 8.50 a f 18 — Friesche schapen f 16 a f 15; Drentsche dito f 3.75 a f 8,50 — Huiden per Ned ℔: Koe- 36 cents, Pinken 40 cents, Kalfsvellen met de pooten 34 cents. Per stuk: Kalfsvellen f 1,80 a f 1,90. Drentsche schapenvellen 80 cents Paardenhuiden f 6 a f 7.50 — Honig per 50 Nederl. ℔ f 23 a f 24 — Was dito f 102.

Wolvega, 26 Sept. Boter f 47,50 aan toer 142 ¼ en 11½ tonnen — Aardappels 33 mud f 2.50 a f 3 60 — 300 Ned. ponden Kaas f 22 — 10 Biggen f 17 af 20.

Oosterwolde 24 Sept Rogge f 6 90 a f 6.20. Boekweit: Zand- f 7.20 a f 5.00 Veen- f 6.10 a f 4.50.

Hoogeveen 25 Sept. Rogge f 6.15 a f 5 77½. Boekweit f 6.75 a f 6,50 Haver f 3 30 a f 3,30 Boter een vierde vat f 40.00 a f 32; per Ned. pond f 1.00 a f 0.80. Roggebrood de 6 Ned. ponden — cents.

Coevorden, 24 Sept. Rogge f 7.00 a f 7.25 — Boekweit f 6.00 a f 6.60. — Boter per Ned. ℔ 60 cts. Nieuwe Rogge f 5,40 a f 5.90.

Amsterdam 26 Sept. Kamper-Elands HOOI f 14½ a f 17½.

TARWE iets hooger verkocht, 129 ℔ ℔ bonte Poolsche f 415 bij partij, 132 ℔ dito f 432; 130 ℔ dito f 423 f 425

ROGGE ruim prijshoudend met redelijken handel, 124 ℔ Pruissische f 213; 126 ℔ Stokholmer f 198, 119 ℔ nieuwe Archangel f 188, 118 119 ℔ jarige Petersburger f 186 f 188; 114 ℔ oude dito f 178. Op levering per 2100 kilo: October f 175 f 176, Maart f 181.

GARST iets hooger; 96 ponds nieuwe Friesche Winter f 163.

KOOLZAAD £ 1 hooger; Hongaarsche Rübsen in September en October £ 70, op 9 vaten Olie in October en November £ 71½, April £ 75.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE dadelijk en op levering op nieuw merkelijk hooger; op 6 weken f 41½, Vliegend f 41½, 10. Oct. f 41½ Nov. f 41½, f 42, December f 42½, Mei f 42½ ¾.

LIJNOLIE dadelijk en op levering iets aangenamer, op 6 weken f 31¾; Vliegend f 30½, 10. October f 30¾, November en December f 31.

HENNEPOLIE op zes weken f 39¾, Vliegend f 38½.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 70 a f 74.

LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f 14.

Schiedam 26 Sept MOUTWIJN f 14.75. — JENEVER f 20.25. Amst. proef f 21.50.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 1860

	pCt.	26 Sept.	27 Sept.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$62\frac{3}{16}$	$62\frac{3}{16}$
—	3	$75\frac{1}{8}$	$75\frac{1}{4}$
—	4	$97\frac{3}{16}$	$97\frac{1}{4}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	130	
O. I. Leening	4	$96\frac{1}{4}$	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
N. B.	3		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$101\frac{1}{8}$	$101\frac{1}{4}$
Cert. 1831/33	5		
Dito 1840	4		
— Or. 2e 3e 4e L.	4		$76\frac{15}{16}$
— 5e L.	4		
— 5e Serie	5		
— 1855 6e S.	5	$95\frac{3}{4}$	$95\frac{3}{4}$
— van Ass.	6		$57\frac{5}{8}$

	pCt.	26 Sept.	27 Sept.
Polen,			
Aand. fl 500	/	161	
Obl.	4	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{1}{4}$
Spanje, Obl.	$1\frac{3}{4}$	$38\frac{7}{8}$	$38\frac{7}{8}$
Obligatien	3	$47\frac{1}{2}$	
Binnenl.	3	$46\frac{1}{2}$	$46\frac{1}{4}$
Amortisable			
Bewijz. Coup.		6	6
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		42
—— Metal.	5	44	$43\frac{5}{16}$
— RenteA.	5	$67\frac{1}{8}$	$66\frac{3}{4}$
— Nation.	5	$51\frac{15}{16}$	51
—— ——	$2\frac{1}{2}$	24	$23\frac{3}{4}$
Egypte, Cert.		$51\frac{7}{8}$	
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{3}{8}$	$52\frac{1}{4}$
Portug., Obl.	3	$43\frac{1}{16}$	$42\frac{7}{8}$
Brazilien	5		
Weener			
Landdealer	4		

26 Sept.
Handel en variatien waren even onbeduidend.

27 Sept.
Nationale fondsen waren onveranderd. Van buitenlandsche waren Oostenrijksche en Portugesche lager.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.